

Krajiny BRICS chcú len to, čo je ich. Pre západnú hegemoniu je to však koniec

- CZ24 News | 29. srpna 2023

SVET: Ekonomické záujmy pravdepodobne pomôžu rozšírenému bloku vyriešiť dlhodobé spory vo vnútri

Ullek N P, spisovateľ, novinár a politický komentátor so sídlom v Naí Dillí. Je výkonným redaktorom týždenníka Open a autorom troch kníh literatúry faktu: War Room: The People, Tactics and Technology Behind Narendra Modi's 2014 Win; The Untold Vajpayee: Politik and Paradox; a Kannur: V rámci politiky najkrvavejšej pomsty Indie.

Známy publicista Pankaj Mishra nazýva BRIC „príležitostnou skratkou“, ktorú vytvoril ekonóm Goldman Sachs Jim O'Neill v roku 2001 s cieľom upozorniť na investičné príležitosti v Brazílii, Rusku, Indii a Číne. Oveľa významnejšie sa to však stalo, keď Rusko v roku 2009 iniciovalo vytvorenie globálneho orgánu s rovnakým názvom.

O rok neskôr sa k nim pridala aj Južná Afrika, čím sa stal BRICS. Celé cvičenie bolo koncipované ako protiváha k Západom posadnutým OSN, Svetovej banke, MMF a ďalším multilaterálnym organizáciám, ktoré sledujú – z hľadiska špičkových mysliteľov a ekonómov – neokoloniálnu politiku. s americkým dolárom ako rezervnou menou.

Národy BRICS, ktoré buď odzvonili starým monarchiám, alebo sa oslobodili od koloniálneho útlaku, dlho túžili po dekolonizácii, ale USA a ich spojenci využili každú zámienku na oddialenie tohto oneskoreného procesu. Medzičasom existovali snahy ako Hnutie nezúčastnených krajín (NAM), ktoré demonštrovalo väseň viacerých krajín vymaniť sa z pazúrov amerických globálnych inštitúcií, najmä finančných inštitúcií, ktoré sa stali nástrojmi horlivo využívanými USA. a niektoré bývalé koloniálne mocnosti kontrolovať zdroje iných krajín.

Akákoľvek snaha spochybniť hegemoniu týchto globálnych mocenských štruktúr sa považovala za rúhanie a západné mainstreamové médiá okamžite odsúdili akékoľvek alternatívy k ekonomickému poriadku dňa ako nezačiatočnícke alebo vlhké motáky. Zároveň mlčali o aspiráciách krajín, ktoré v prvej polovici storočia zubami nechtami bojovali proti koloniálnym a expanzívnym mocnostiam prepísať svetové dejiny.

Začlenenie šiestich nových členov do skupiny BRICS na nedávno skončenom summite v Johannesburgu pritiahlo medzinárodnú pozornosť, no vrcholom doterajšej diskusie bol pesimizmus o možnom úspechu zoskupenia. Pravda, BRICS, alebo BRICS+ teraz vďaka svojej expanzii nenačrtla alternatívne inštitúcie, ktoré plánuje vybudovať. Nie je to ani ideologicky zladený subjekt ako G7. Ani toto zoskupenie, ktoré sa každoročne striedavo stretáva pod predsedníctvom svojich členských krajín od roku 2014, nedefinovalo žiadne spoločné ciele v zahraničnej politike – v skutočnosti nemajú veľa spoločného, okrem toho, že sú smutní z toho, že sú Západ a jeho satelitné inštitúcie od konca druhej svetovej vojny nespravodlivo zaobchádzali.

BRICS má banku, ktorú vytvoril v roku 2015 s názvom Nová rozvojová banka (NDB), predtým známa ako BRICS Development Bank, s cieľom „mobilizovať zdroje pre infraštruktúru a projekty udržateľného rozvoja na rozvíjajúcich sa trhoch a rozvojových krajinách“. Ale je to ešte len v ranom štádiu.

Takže, čo to ešte má, pýtajú sa západní komentátori, niektorí označujú summit za „polofraškický“ a „bezvýznamný“.

Je to jednoduché. Tieto krajiny nechcú, aby im boli odopreté určité výhody, na ktoré majú v dobe globalizácie nárok. Časy, ktoré sa menia, ako spieval Bob Dylan. Komentár, ktorý považuje za stredobodom BRICS+ len obchod, sa musí pozrieť na politickú fragmentáciu, ku ktorej dochádza vo svete, v ktorom každá krajina – od Ázie cez Latinskú Ameriku až po Afriku – stojí na obranu svojich vlastných záujmov namiesto toho, aby zostala lojálne spojená s blokmi. žiadne otázky.

Etiópia – nový člen BRICS, ktorý sa rovnako ako ďalších päť členov pripojí k zoskupeniu 1. januára 2024 – je jednou z najrýchlejšie rastúcich afrických ekonomík. Pridanie Saudskej Arábie, Iránu a Spojených arabských emirátov viac ako zdvojnásobí podiel BRICS na celosvetovej produkcii ropy na 43 %. Argentína, hoci je politicky nestabilná, v poslednom čase zaznamenala boom v ťažbe, najmä veľmi žiadaného kritického kovu lítia. Pre Egypt s obmedzenou hotovosťou je toto združenie príležitosťou prilákať nové investície do rozvoja bez toho, aby dolárové transakcie zvýšili tlak v cudzej mene. Podľa agentúry Reuters viac ako 40 krajín prejavilo záujem o vstup do BRICS.

To znamená, že túžba krajín z rôznych kontinentov jazdiť v rozbehnutom vlaku BRICS pochádza z uvedomenia si, že moc USA klesá. Západní publicisti, ktorí donekonečna trvajú na rozdieloch medzi existujúcimi piatimi členmi, musia venovať pozornosť tomu, ako počas celej histórie nové ekonomické záujmy pomohli vyriešiť dlhodobé spory. Zoberme si nepravdepodobné zblíženie medzi zatrpknutými nepriateľmi Iránom a Saudskou Arábiou zo strany Číny! Podobne pre indického premiéra Narendru Modiho a čínskeho prezidenta Si Ťin-pchinga by takéto nové priority mohli ponúknuť historickú príležitosť zapísať sa do análov svetových dejín ako štátnici, ktorí dali šancu mieru.

Nedávno som hovoril s Richardom D. Wolffom, známym americkým ekonómom, verejným intelektuálom a rozhlasovým moderátorom. Tento emeritný profesor ekonómie na Massachusettskej univerzite v Amherste a hosťujúci profesor v postgraduálnom programe medzinárodných vzťahov na New School mi v rozhovore povedal, že krátkodobé účinky začlenenia nových členov do BRICS „veľmi zahŕňajú rozšírenie vedomostí a povedomia na celom svete, že teraz existuje nová svetová ekonomika, ktorej už nedominujú USA a ich spojenci (G7).

Poukazuje na to, že tá sa teraz musí deliť o globálnu ekonomickú moc s Čínou a jej spojencami z BRICS. Jeho proroctvo je toto: „Každá krajina globálneho Juhu má teraz dve možnosti, nie jednu, pri zabezpečovaní rozvojových úverov, grantov, investícií a obchodných partnerov. Dvaja (Západ a BRICS) budú súťažiť o získanie zmlúv a obchodov. Táto zmena je významná, pretože mení globálny ekonomický status quo platný od roku 1945.

Z dlhodobejšieho hľadiska podľa Wolffa vzostup BRICS znamená ďalší úpadok impéria USA a tým aj kapitalizmu USA, ktorý na tomto impériu výrazne závisí. „Znižujúca sa globálna ekonomická stopa USA, pokles amerického dolára ako rezervného fondu centrálnej banky, pokles dolára ako globálnej obchodnej, investičnej a úverovej meny – to všetko sú znaky a symptómy zníženej úlohy USA,“ povedal. štátov. Wolff sa stotožňuje s názorom niekoľkých ďalších ekonómov, ktorí tvrdia, že skúsenosť USA je to, čím trpelo britské impérium a britský kapitalizmus v storočí pred rokom 1945. Dôsledky úpadku USA sú už viditeľné na domácom trhu v podivnom a nebezpečnom domácom občianskom rozkole, bizarnom Trumpovej politike a oživeniu nadvlády belochov, tvrdí.

Opäť nikto nespochybňuje, že v rámci BRICS existujú rozdiely v názoroch. India sa snaží o väčšiu multipolaritu vo svete, ale nechce, aby sa fórum stalo príliš protizápadným do tej miery, že by sa stalo platformou pre jednorazové postavenie Číny. Naí Dillí chce väčšiu hospodársku spoluprácu medzi nezápadnými krajinami. Neteší sa však z vyhliadok, že BRICS+ bude presadzovať politiku na

prvom mieste Číny, ktorá poškodzuje jej vojenskú a obchodnú spoluprácu so Západom. India chce, aby to bola nezápadná entita, ale nie zúrivo protizápadná. Pre Indiu je toto rozlíšenie kľúčové.

Ale ani tí najneokonistickejší komentátori, ktorí mlčia o rozkoloch v rámci G7, nemôžu poprieť, že najlepšie dni americkej ekonomiky sú za nami a že svetový poriadok sa posúva na východ. V tejto chvíli budú vždy existovať zúfalé opatrenia zo strany existujúceho hegemóna, aby zabránil nevyhnutnej zmene, možno konfrontáciou alebo spoluprácou. Mnohí ekonómovia dúfajú, že krajiny na globálnom juhu, tie dlho očierňované, budú mať väčší dôvod ako teraz držať spolu. Práve v tomto kontexte získava BRICS+ halo.

AUTOR: Ullekh NP

[ZDROJ](#)

Překlad: Zem&Vek